

287. Futur prvi s naglašenim oblicima pomoćnoga glagola *htjèti* rabi se u dijelu iskaza koji je pod rečeničnim naglaskom. Tako je u pitanjima i u odgovorima na njih. U tome se slučaju obično infinitiv u odgovorima izostavlja: A. *Hoćeš li sutra čitati?* – B. *Hoću.* Tako je i pri sučeljenosti govornih osoba: A. *Ti sutra nećeš čitati, zar ne?* – B. *Hoću! Zašto ne? Ja sutra hoću čitati!* U takvim situacijama futur prvi ima stanovito željno značenje.

Futur drugi

288. Futur drugi glagolski je oblik kojime se izražava predbuduće nesvršeno vrijeme. Tvori se od svršenoga prezenta pomoćnoga glagola *biti* i glagolskoga pridjeva radnog nesvršenoga glagola: (1. l. jed.) *būdēm grádio, būdēm grádila, būdēm grádilo*; (2. l. jed.) *būdēš grádio, būdēš grádila, būdēš grádilo*; (3. l. jed.) *būdē grádio, būdē grádila, būdē grádilo*; (1. l. mn.) *būdēmo grádili, būdēmo grádile, būdēmo grádila*; (2. l. mn.) *būdēte grádili, būdēte grádile, būdēte grádila*; (3. l. mn.) *būdū grádili, būdū grádile, būdū grádila*.
289. Svršeno se vrijeme futura drugog izražava prezentom svršenih glagola: (a) nesvršeno vrijeme: *Ti će mu crepovi dobro doći kad bude gradió kuću*; (b) svršeno vrijeme: *O tome će razmisliti kad izgradi kuću.*

Kondicional prvi

290. Kondicional prvi glagolski je oblik kojim se izražava način vršenja glagolske radnje. Tvori se od aorista pomoćnoga glagola *biti* i glagolskoga pridjeva radnog nesvršenih i svršenih glagola: (1. l. jed.) *bih / bih grádio – izgrádio, bih / bih grádila – izgrádila, bih / bih grádilo – izgrádilo*; (2. l. jed.) *bi / bi grádio – izgrádio, bi / bi grádila – izgrádila, bi / bi grádilo – izgrádilo*; (3. l. jed.) *bi / bi grádio – izgrádio, bi / bi grádila – izgrádila, bi / bi grádilo – izgrádilo*; (1. l. mn.) *bismo / bismo grádili – izgrádili, bismo / bismo grádile – izgrádile, bismo / bismo grádila – izgrádila*; (2. l. mn.) *biste / biste grádili – izgrádili, biste / biste grádile – izgrádile, biste / biste grádila – izgrádila*; (3. l. mn.) *bi / bi grádili – izgrádili, bi / bi grádile – izgrádile, bi / bi grádila – izgrádila*.
291. Kao i u perfektu, tako se i u kondicionalu prvom naglašeni oblici prezenta pomoćnoga glagola *biti* rabe u naglašenim položajima: *Biste li mogli odgovoriti na postavljena pitanja?* – *Bismo.* Ili: *Vi to sigurno nē biste znali riješiti.* – *Bismo, bismo, kako da ne!?*
292. Kondicionalom prvim izražava se želja: *Što biste danas jeli?* – *Danas bismo jeli ribu.* – te uvjet i mogućnost (koji idu zajedno – pritom uvjet prethodi mogućnosti): *Kad bismo je imali, danas bismo jeli ribu.*

293. Često se kondicional prvi kojim se izražava želja (u skladu s time) tvori kondicionalom prvim od glagola koji znače želju i infinitiva glagola kao objekta želje: *Što biste danas željeli jesti?* – *Danas bismo željeli jesti ribu.*

Kondicional drugi

294. Kondicional drugi tvori se od kondicionala prvog pomoćnoga glagola *biti* i glagolskoga pridjeva radnog: (1. l. jed.) *bih bio / bih bio grádio – izgrádio, bih bila / bih bila grádila – izgrádila, bih bilo / bih bilo grádilo – izgrádilo*; (2. l. jed.) *bi bio / bi bio grádio – izgrádio, bi bila / bi bila grádila – izgrádila, bi bilo / bi bilo grádilo – izgrádilo*; (3. l. jed.) *bi bio / bi bio grádio – izgrádio, bi bila / bi bila grádila – izgrádila, bi bilo / bi bilo grádilo – izgrádilo*; (1. l. mn.) *bismo bili / bismo bili grádili – izgrádili, bismo bile / bismo bile grádile – izgrádile, bismo bila / bismo bila grádila – izgrádila*; (2. l. mn.) *biste bili / biste bili grádili – izgrádili, biste bile / biste bile grádile – izgrádile, biste bila / biste bila grádila – izgrádila*; (3. l. mn.) *bi bili / bi bili grádili – izgrádili, bi bile / bi bile grádile – izgrádile, bi bila / bi bila grádila – izgrádila*.
295. Kondicionalom drugim izražava se uvjet ostvarenja glagolske radnje koji prethodi mogućnosti ostvarenja glagolske radnje izraženoj kondicionalom prvim. Taj se uvjet ostvaruje u prošlosti: *Kad bi bio učio, naučio bi.* (Na mjestu veznika *kad* može biti i veznik *ako*.) U toj ga ulozi danas sve više zamjenjuje pluskvamperfekt ili perfekt (češće od pluskvamperfekta) u pogodbenim rečenicama s veznikom *da*: *Da si bio učio, naučio bi* ili: *Da si učio, naučio bi.*

Optativ

296. Optativ je glagolski oblik kojim se izražava želja. Tvori se od glagolskoga pridjeva radnog praćenog odgovarajućom ('željnom') intonacijom: *Živjeli!* Posebno je učestao u konstrukcijama tipa *Dobro došli!*, *Bog te poživio!*, *Živi bili pa vidjeli!*, *Da Bog da uspio!* i sl.

Glagolski prilog sadašnji

297. Glagolski prilog sadašnji tvori se od prezentske osnove trećega lica množine nesvršenih glagola sufiksima *-ūci* ili *-ēci*. Njime se izražava glagolska radnja kao pratnja radnje izražene predikatnim glagolom: *Sreo je svoga prijatelja krećući se* (prez. osn. *kreć-Ø-*) *Ilicom, Umorio se noseći* (prez. osn. *nos-Ø-*) *sa sobom sve one silne stvari, Zabavio se igrajući se* (prez. osn. *igr-a-*) *s njima.* (Između *-a-* i *-ūci* umeće se međusamoglasničko *j*.)